

О.Г. Томашівська
Г.А. Мاستикаш

БОЖУ ІСКРУ – В ДИТЯЧІ СЕРЦЯ

Виховні заходи

Тернопіль
Навчальна книга – Богдан

УДК 3712
ББК 74.200
Т 56

Томашівська О.Г., Мاستикаш Г.А.

Т 56 Божу іскру — в дитячі серця: Виховні заходи. — Тернопіль. — Навчальна книга — Богдан, 2013. — 132 с.

ISBN 978-966-10-2446-4

Пропонований посібник містить рекомендації щодо спільних дій школи і сім'ї з питань релігійного виховання дітей. Автори подають цікавий підхід до організації роботи з учнями та батьками.

Книга буде корисною для всіх, хто бере участь у формуванні духовно багаті особистості: вчителів християнської етики, початкових класів, батьків, хресних батьків, вихователів груп продовженого дня, студентів педколеджів і педуніверситетів.

УДК 3712
ББК 74.200

ISBN 978-966-10-2446-4

© Навчальна книга — Богдан, 2013

Слово до читача

Ширше розкривайте очі, глибше
дивіться в кожную людську душу,
впізнавайте, любіть її, любіть як самого
себе, бо більшого й кращого від людини
ви нічого й ніде не побачите на Землі.

Давид Тіній

Ми живемо в епоху великих змін. Терплять крах різні ідеології, виникають нові конфлікти, війни, розмежування, кордони. Спостерігаючи за довкіллям, ми часто відчуваємо стурбованість наших дітей. У них виникає безліч «чому?», «за що?», «для чого?», вони шукають відповіді на запитання: як жити? як любити? як молитися?

Формування духовного світу особистості – це велике і складне завдання, що потребує комплексного та багаторівневого розв'язання. Сьогодні в Україні по-різному тлумачать поняття духовності, розроблено різні підходи до її формування, які часто заперечують одне одного. Бажання допомогти молодій людині спонукає вести діалог, звертатися до витоків духовності, що лежать у багатстві людської історії, культури, релігії.

В останнє десятиліття дедалі більше політичних і культурних діячів, вчителів і батьків звертаються до християнських моральних цінностей як найбільш стійких, універсальних, невідчужуваних часових норм.

Починаючи з перших релігійних книг («Нового Заповіту», «Біблії»), відбувалося становлення основоположних християнських цінностей – загальних чеснот: розсудливості, поміркованості, справедливості, стійкості, вірності слову; теологічних чеснот: віри, надії, любові, милосердя. Сталими моральними взірцями є також десять християнських заповідей. Усі ці постулати стали основою розвитку всієї культури, інтегрувалися з іншими моральними цінностями, звичаями, традиціями, вибудували ціннісний світ сім'ї, стосунків дітей і батьків.

Вплив дорослих змінює не тільки поведінку дитини, але і її внутрішній світ. Дуже важливо те, що лежить в основі стосунків батьків і дітей. Довіра, доброзичливість створюють сприятливі умови для використання батьками свого сильного характеру, авторитету, досвіду, знань у формуванні духовності дитини.

У проєкті «Національної програми виховання дітей та учнівської молоді в Україні» (2004-2013 рр.) зазначено, що «сім'я виховує дітей і учнівську молодь на релігійних цінностях, які є універсальними моральними орієнтирами, невід'ємною частиною культури української сім'ї; тими гуманістичними засадами, значення і сутність яких розкривається завдяки виховному впливу батьків на духовний світ дитини через її почуттєво-емоційну сферу».

Вагомим кроком в освіті стало введення в шкільну програму факультативного курсу з християнської етики. Це дало змогу не лише поглибити знання дітей про Бога, ознайомитися з біблійним вченням, але й підтримати і піднести роль сімейного релігійного виховання.

Батьки для своїх дітей – це Божі заступники. Саме так тлумачить роль батьків християнська мораль. Сам Бог поручив нас нашим батькам, у їхні руки вложив наше життя і наше виховання.

Уже традицією стало у ЗОШ с. Мильного Зборівського р-ну проводити свято-зустріч учнів-третьокласників з їхніми хресними батьками. Адже вони в однаковій мірі з рідними батьками несуть відповідальність за дитину і беруть на себе певні обов'язки. Такі заходи спрямовані на наближення дитини до Бога, на об'єднання та зближення родин.

Немає ціни вдало завершеним справам, проєктам, задумах. Адже кожен крок назустріч, який навчив, об'єднав, зміцнив, є невід'ємною частинкою успіху, а це так важливо для вчителя і батьків.

Божу іскру — в дитячі серця

Спільний родинний проект

Мета проекту:

- формувати духовну, творчу, гармонійно розвинену особистість на основі християнського вчення, утвердженого на сторінках Біблії;
- виховувати в дітей шанобливе ставлення до батьків, свого дому, віросповідання, звичаїв і традицій;
- глибше вивчити інтереси і потреби сім'ї, її роль у духовному становленні особистості, зміцнити взаємодію сім'ї і школи;
- покращувати міжособистісне спілкування батьків і дітей в сім'ї на основі здобутків християнської педагогіки;
- впроваджувати в систему шкільної освіти традиційні для України цінності: істину, благочестя, добро, милосердя, гідність, совість і честь.

Завдання проекту:

- залучити батьків до участі у виховному процесі школи;
- організувати вивчення і поширення кращого досвіду сімейного виховання;
- провести заходи з участю батьків з питань розвитку і зміцнення духовного здоров'я дітей;
- розробити рекомендації спільних дій школи і сім'ї у становленні особистості дитини;
- утвердити в особистості пріоритет духовних цінностей;
- продовжувати традицію проведення родинних зустрічей з хресними батьками з метою забезпечення духовної єдності поколінь;
- провести діагностику з метою вивчення ставлення батьків до духовних цінностей і традицій в сім'ї.

Учасники проекту:

учні 3-го класу, класовод, катехит, батьки, хресні батьки, вчителі, священник.

Термін виконання:

протягом року.

Родина – найперша і найпереконливіша школа релігійного виховання. Ще свого часу А. Шептицький писав: «Пам’ятайте про те, що ваша хата є першою і найважливішою школою, в якій ваші діти мають навчитися любити Бога і людей». Вчителі у тісній співпраці з батьками формують духовно багату особистість з кращими моральними та людськими якостями.

Таку співпрацю розпочинаємо з вивчення сім’ї. Якою ж є сім’я дитини, чим вона живе, які традиції і святині береже? Цьому сприяють розмови за круглим столом з батьками, диспути, обговорення цікавих публікацій чи кінофільмів.

Коли і як треба вчити дитину молитися? Як правильно пояснити їй слова молитви? Коли вперше вести дитину до церкви? Такі питання обговорювались у колі класної родини з участю вчителя-катехита, священника. Батьки висловлювали різні точки зору, але завжди приходили до спільної думки, погоджувалися з більш переконливими твердженнями. Для таких зустрічей неодноразово були підготовлені та вручені батькам пам’ятки.

Важливу роль у вивченні дитячих родин було відведено анкетуванню серед батьків. За що ви найбільше вдячні Богу? Яке значення має для вас Свята Літургія? Що означає бути християнином? Відповіді дорослих вражали відвертістю, щирими зізнаннями у своїх слабкостях.

Така робота з батьками надихнула нас на більш об’ємну і ефективну працю. В задумі став спільний родинний проект, спрямований на підготовку дитини до однієї з найважливіших подій її життя – прийняття першого урочистого Святого Причасття. Однак це вже було кінцевим етапом проекту, а цьому передувала велика спільна праця сім’ї і школи. Проект мав назву «Божу іскру – в дитячі серця», тому завдання *першого етапу* вимагало глибшого вивчення родинних стосунків: з чого починається та «Божя іскра» в кожній сім’ї? Учасниками проекту були не лише вчителі, діти, батьки, а також священник, хресні батьки дітей.

Діти малювали свої щасливі родини, писали твори на тему: «Хресні батьки у моєму житті»; батьки відповідали на запитання анкет, творчо співпрацювали з нами, вчителями.

Другий етап проекту «Нехай святиться ім’я Твоє...» мав за мету зібрати воедино сім’ї, поділитися досвідом релігійного виховання і разом у спільній молитві возвеличити Бога, віддати Йому шану і скласти подяку за дар життя.

Де згода в сімействі

Слова І. Котляревського

Музика М. Лисенка

Помірно

Де зго - да в сі - мей - стві, де
мир і ти - ши - на, шас - ли - ві там
лю - ди, бла - жен - на сто - ро - на. Їм
Бог до - по - ма - га - є, доб - ро їм по - си - ла - є і
з ни - ми ввік жи - ве, і з ни - ми ввік жи - ве.

Де згода в сімействі, там мир і тишина,
Щасливі там люди, блаженна сторона.
Їм Бог допомагає, добро їм посилає,
І з ними ввік живе.

(Двічі)

Де згоди немає, там мир не царить,
Там Бог не вітає, добро їм не дарить.

Руйнуються пожитки, добро їх, їхні дітки,
Все марно пропаде... *(Дівчі)*

Пошли нам, Боже, згоду, і мира Твій покров,
Щоб жити в Твоїй волі, і щиру дай любов!
Пошли нам щастя й долю, щоб жити в Твоїй волі,
Ти нас благослови! *(Дівчі)*

*На згадку про свято
Перше Святе Урочисте Причастя. Червень 2010 р.*

*Незабутні хвилини життя
Перше Святе Урочисте Причастя. Червень 2010 р.*

*О. Василь Небесний
вручає пам'ятку
Сашку Капеляну*

*Перше Святе
Урочисте Причастя.
Червень 2010 р.*

Благословення віночків

Перше Святе Урочисте Причастя. Червень 2010 р.

Література

1. Бібліотечка вчителя початкової школи. — 2002. — №4.
2. Богуславська А. Гуру гуманної педагогіки // Україна молода. — 2005. — 22 жов.
3. Божий сяч. Часопис Тернопільсько-Зборівської єпархії Української греко-католицької церкви. Сторінка для дітей «Зернятко». 2003. — №7.
4. Збірник пісень. 5-6 класи. — Київ: Шкільний світ, 2008.
5. Качан А. Пісенний зорепад. — Тернопіль: Підручники і посібники, 2002.
6. Качан О., Качан В. Пісенник. — Тернопіль: Підручники і посібники, 2010.
7. Клід І.О. Стежками божих заповідей. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2010.
8. Костюк Н. Молитва лікує. // Експрес. — 2006. — 10 січ.
9. Кучма Л.Є. Добро і зло. Зошит з християнської етики. 4 клас. — Тернопіль: Мандрівець, 2005.
10. Молитовник для матері. — Львів-Київ: Покрова, 2009.
11. Павлик Л. Дитина і церква. // Експрес. — 2005.
12. Стежинка. Дитячий християнський журнал. — Світло на Сході, 2005.

Зміст

Слово до читача.....	3
Божу іскру — в дитячі серця (<i>спільний родинний проект</i>)	5
Робота з батьками.....	8
Нехай святиться ім'я Твоє (<i>урок духовності</i>)	20
Хрестини — народний обряд, пов'язаний із християнським хрещенням	39
Розкажу ось хресним я (<i>свято-зустріч</i>) <i>Варіант 1</i>	59
Ласкаво просим, хресні, у світлицю (<i>свято-зустріч</i>) <i>Варіант 2</i>	79
Увійди в моє серце, Ісусе (<i>Перше Урочисте Святе Причастя</i>).....	100
Додатки.....	115
Світлини зі свят.....	121
Література.....	129

Навчальне видання

Томашівська Оксана Григорівна
Мастикаш Ганна Андріївна

Божу іскру – в дитячі серця

Виховні заходи

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактор *Надія Бульчак*
Обкладинка *Володимира Басалиги*
Комп'ютерна верстка *Галини Кузів*

Підписано до друку 25.10.2012. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Таймс ЕТД. Умовн. друк. арк. 7,67.
Умовн. фарбо-відб. 7,67.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців
ДК №370 від 21.03.2001 р.
Навчальна книга – Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002
Навчальна книга – Богдан, а/с 529 м. Тернопіль, 48008
тел./факс (0352) 52-19-66; 52-06-07; 52-05-48
office@bohdan-books.com,
www.bohdan-books.com

ISBN 978-966-10-2446-4

9 | 789661 | 024464 |